

Գազացիներ, Ասխաղունացիներ, Մայումցիներ, Տխուրացիներ, Անկիո-
 ֆացիներ, Դաւաակացիներ, Եգիպտացիներ, Կապարովկիացիներ, Ել-
 շաղացիներ, **Ինչպէս նաև մեկ Թեսաղոնիկցի, մեկ Հնդկ, մեկ Սա-
 րակիմու եւ մեկ Արեթուացի:**

4. Քողիբայի վանքին հայ միաբանները .

Վերև գրեցինք որ Քողիբայի վանքը Քողիբացի Յովհաննէ-
 սի օրով (* 532) տակաւին խուցերէ բաղկացեալ հաստատու-
 թիւն մըն էր, է. դարուն էր որ հոն կը շինուի վանք ու եկեղե-
 ցի, կը ծաղկին նշանաւոր վանականներ՝ Քողիբացին Գէորգ
 (* 625) և Անտոն, որ գրած է առաջնոյն վարքը: Քողիբան՝ է.
 դարուն իր պայծառութեան զէնիթին վրայ կը գտնուէր, յետոյ
 տակաւ առ տակաւ անշքացաւ ու մինչև ժ.բ. դար թէև գոյու-
 թիւն ունէր, սակայն նոյն ժամանակէն սկսեալ քայքայուեցաւ
 և վերջին տարիներուն միայն նորոգուեցաւ: Վանքին պատմա-
 կան գերեզմանատան մէջ ամփոփուած ննջեցելոց արձանազըր-
 ուած անուններէն կը հետեցնենք վանքին զարգացման թուա-
 կանը, որ ժամանակ հաւաքուած էին բազմաթիւ երկիրներէ ու
 ազգութիւններէ վանականներ, որոնք թէև ապաստանած օտար
 հաստատութեան մը հովանիին տակ, բայց կը պահէին իրենց
 կրօնական դաւանութիւնը: Վերոյիշեալ հեղինակին այն կարծիքը
 թէ անոնք յունագաւանութիւնը ընդունած էին ու այդ հանգա-
 մանքով միայն կը մնային Քողիբայի մէջ, ուղիղ չենք գտներ
 այն փաստերով որ իրեն ալ անտարակոյս անծանօթ չեն: Սյունի
 մէջ և այլուր մեր հրատարակած յօդուածներով ըստ բաւականի
 պատմականօրէն հասկցուցինք թէ Հայոց Եկեղեցին Երուսաղէմի
 և չրջակայից օտար վանքերու մէջ ի հնուսն ունեցած է հայ
 միաբաններ, որոնք իրենց դաւանութեամբն ապրած են, իրենց
 լեզուովն աղօթած ու սաղմոսած են ուրոյն եկեղեցիի մը մէջ,
 թոյլտուութեամբ օտար վանքերու առաջնորդներուն: Այս մա-
 սին ամենէն հին վկայութիւնը կու տայ Յերոնիմոս: Ընթերցողը
 երբ կը կարգայ Սյունի անցեալ տարուան էջերուն մէջ մեր յօդ-
 օւածներով պարզուած և գրքիս մէջ ամփոփուած պատմական
 փաստերը, պիտի տեսնէ որ Գաթիզուայի (Սյուն, 1927, էջ 109-